

Aristocraat onder de groenblijvers Rododendrons zijn het gehele jaar door boeiend

Liefhebbers van het geslacht *Rhododendron* hebben zich verenigd in de Nederlandse Rhododendron Vereniging (NRV). De NRV heeft 130 leden, waarvan driekwart in Nederland en een kwart in Vlaanderen. Onder de leden bevinden zich naast aantal kwekers ook een zestal arboreta in Nederland en België.

Auteur: Rinus Manders

Voor de Britse eilanden zijn met de vele 'woodland gardens' en excellente collecties een waar eldorado voor de rododendronliefhebber. Het noordwesten van Duitsland is een voorname, zo niet de voornaamste speler op de Europese rododendronmarkt. In het gebied rond Oldenburg, Westerstede en Wiesmoor - het zogeheten Ammerland - vindt men een zeer groot aantal rododendronkwekerijen; er zijn daar bedrijven waar een productie van 300.000 rododendronplanten per jaar geen zeldzaamheid is. Enkele kwekerijen hebben daar uitgestrekte parken, zoals het park van de firma Hobbie in Linswege en het park van kwekerij Bruns in Gristede. Beide parken herbergen honderden soorten en variëteiten en zijn ieder voorjaar een enorme publiekstrekker voor deze regio. Andere kwekerijen specialiseren zich. Zoals de kwekerij Fredo Schröder in Wiefelstede, die zich vooral richt op het bewortelen van rodostekken met een productie van jaarlijks 1,5 miljoen stekken.

Rh. Hachmanns Goldsprenkel

Rh. Extraordinaire

Deze worden door andere kwekers in de omgeving dan verder gecultiveerd. Het bedrijf heeft een veld van 12 hectare met moederplanten waar zo'n 1.000 cultivars staan. Een spectaculair gezicht is het als deze velden in het voorjaar in bloei staan.

Bad Zwischenahn

Het Park der Gärten in Bad Zwischenahn heeft weer een heel andere functie. Het is dé showtuin van horticultureel Nedersaksen en tevens een opleidingsinstituut waar allerlei studies worden verricht. Zo wordt hier enerzijds onderzoek gedaan naar de relatie tussen beschadiging van knoppen (bud blast) door de rododendroncyfade (*Graphocephala fennahi*) en anderzijds naar de vatbaarheid van de plant voor de schimmel *Pycnostysanus azaleae*, die de beschadigde knoppen kan binnendringen. Een ander onderzoek dat

In het gebied rond Oldenburg, Westerstede en Wiesmoor - het zogeheten Ammerland - vindt men een zeer groot aantal rhododendronkwekerijen

in Bad Zwischenahn plaatsvindt, is naar de kalktolerante INKARHO-R-Rhododendrons. Daarbij kijkt men naar de relatie tussen de hoeveelheid kalk in de bodem en optimale groei.

Men vergelijkt de groei van planten geënt op INKAHRO-R-onderstam met planten geënt op een normale onderstam en planten die uit wortelstek zijn ontstaan.

Boskoopse cultivars

De variëteit in het geslacht *Rhododendron* is zeer groot; naast de meer dan 1.000 species zijn er al ruim 20.000 verschillende geregistreerde cultivars. Het creëren van een nieuwe cultivar is een proces dat jaren in beslag neemt. In de jaren 1900-1940 waren er verschillende Boskoopse kwekers die op dit gebied veel aan de weg timmerden, zeer succesvol waren en in die periode vele nieuwe variëteiten op de markt brachten.

Een leidende rol speelde toen vooral de firma M. Koster & Zn, die liefst 88 geregistreerde cultivars heeft, maar ook de firma's C.B. van Nes

Azalea Occidentale Jock Brydon

Rh. Ebony Pearl

Rh. Hachmanns Goldsprenkel

Naast de meer dan 1.000 species zijn er al ruim 20.000 verschillende geregistreerde cultivars

en Zn, L.J. Endtz en Co en de firma Vuyk van Nes brachten enkele tientallen soorten op de markt. Deze oude Boskoopse cultivars zijn heden ten dage nog zeer gewaardeerde planten, zoals we merkten tijdens een bezoek aan de Ramster Woodland Garden in Zuid Engeland, waar een hele collectie Boskoopse cultivars was aangeplant. Anno 2011 komen er veel nieuwigheden uit het noordwesten van de Verenigde Staten. De kruisers Jim Barlup en Frank Fujioka zijn hier nog flink actief, evenals de bekende kweker Harold Greer. Maar onder deze cultivars zijn soorten die in ons klimaat matig winterhard kunnen zijn. Ook Nieuw-Zeeland heeft veel nieuwe kruisingen voortgebracht, maar ook voor deze planten geldt dat ze het bij ons met de winters van de laatste jaren moeilijk hebben.

River Hill Woodland Garden in Kent, Engeland

Holger Hachmann geeft uitleg aan een internationaal gezelschap over zijn in ontwikkeling zijnde kruisingen

Tijs Huisman

In ons eigen land is op dit moment NRV-lid Tijs Huisman nog erg actief op kruisingsgebied. Hij had onlangs succes met zijn 25 jaar lange kruisingswerk en presenteerde een zestal nieuwe cultivars op de gerenommeerde expo RHODO 2010 in het Duitse Westerstede, een expositie die elke vier jaar plaatsvindt. Twee van deze cultivars

Rh. Beaufort

In ons eigen land is op dit moment NRV-lid Tijs Huisman nog erg actief op kruisingsgebied

- de R. 'Double Dots' en R. 'Sun Fire' - ontvingen een gouden medaille. Een zilveren medaille werd toegekend aan R. 'Prinses Maxima' en R. 'Dear Barbara'. De gouden en zilveren medailles werden vergezeld van het 'Oldenburger Zertifikat', een certificaat van verdienste en aanbeveling voor de beste nieuwe cultivars. Andere door Tijs Huisman in Westerstede gepresenteerde nieuwe rododendrons zijn R. 'Gerstenkorn' en R. 'Split Up'. Voor de toekomst heeft Huisman nog enkele nieuwe cultivars die bijna zijn uitontwikkeld en in de nabije toekomst kunnen worden gepresenteerd.

Holger Hachmann

Ook in het noorden van Duitsland zijn nog enkele kruisers die regelmatig van zich doen spreken en nieuwe cultivars het levenslicht doen zien. De bekendste onder hen is Holger Hachmann, telg uit een kwekersdynastie uit Barmstedt ten noorden van Hamburg. Tijdens een bezoek aan zijn kwekerij in 2010 toonde hij ons een tafel vol

Jim Barlup, een gerenomeerde kruiser uit Bellevue WA in de USA

met nieuwigheden die nog niet allemaal waren uitontwikkeld en soms nog geen naam en alleen een nummer hadden. Maar het zag er veelbelovend uit en we zullen in de toekomst zeker weer enkele hiervan op de markt zien komen. Holger Hachmann trad in de voetsporen van zijn vader Hans Hachmann, een alom bekende autoriteit in de rododendronwereld. Deze heeft in het verleden vele tientallen soorten het levenslicht doen zien, voornamelijk nieuwe Yakushimanum-hybriden, die veelal commercieel een groot succes werden. Uit bovenstaande mag blijken dat de rododendronwereld een dynamische en fascinerende wereld is, waar veel valt te ontdekken en ook te genieten, vooral in het voorjaar, wanneer al die knoppen weer voor een bloei-explosie zorgen.

Tijs Huisman

Shingba Rhododendron Sactuary in Yumthang Valley, Sikkim, India

Holger Hachmann

Sheffield Park, West Sussex, Engeland

Nederlandse Rhododendron Vereniging

De leden van de NRV maken regelmatig in groter of kleiner verband (studie)reizen naar rododendrontuinen en -parken, kwekers en rododendronveredelaars, en nemen deel aan congressen wereldwijd.

Recente reizen voerden naar rododendronobjecten in Cornwall, Zuidoost-Engeland, Schotland, Duitsland, Italië, Polen en Tsjechië. Buiten Europa zijn er reizen gemaakt naar China, de USA, Canada, Nieuw-Zeeland en Sikkim (Himalaya).

Voorts bestaan er goede contacten met arboreta en privétuinen in binnen- en buitenland, evenals met zusterverenigingen als de American Rhododendron Society en de Deutsche Rhododendron Gesellschaft. Verder worden er door enkele leden regelmatig lezingen gehouden voor tuinclubs en andere geïnteresseerden over wat ook wel wordt genoemd de 'aristocraat onder de groenblijvers'.

Om bij een breder publiek de interesse te wekken voor en de bekendheid te vergroten van dit plantengeslacht, heeft de NRV een collectie rododendrons aangeplant in het Belmonte Arboretum in Wageningen. Dit project startte in 2004 en werd officieel geopend in 2007. Er werden zo'n 500 species en ongeveer 3000 cultivars geplant.

Rinus Manders

Auteur Rinus Manders is bestuurslid van de Nederlandse Rhododendron Vereniging en lid van de excursiecommissie.